

Dahlia (Jiřina)

čeleď: Asteraceae

Rodové jméno bylo vybráno na počest švédského botanika G. Dahl (1751 - 1789). Roste v Mexiku, latinské Americe a Kolumbii jako trvalka nebo polokeř (i epifyt). Roste do výšky 1,8 - 1,2 (i 2,4)m. Pod zemí vytváří hlízy. Listy jsou jednoduché až lichozpeřené a zpravidla řapíkaté. Květenstvím je úbor (i v latě) na dlouhé stopce, zákrov tvoří 2 řady listenů, vnější jsou v době květu zahnuté, vnitřní vzpřímené, terč je plochý, okvětní lístky jsou sterilní, bohaté, bílé, růžovofialové, žluté, červené, v několika řadách, terčové květy jsou oboupohlavné, trubkovité, zvonkovité, žluté a 5tzubé (zuby občas červené). Plodem je obkopinatá až téměř čárkovitá zploštělá nažka s drobným chmýrem. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Adelaide Fontane'
- 'Akita'
- 'Appleblossom'
- 'Arabian Night'
- 'Art Deco'
- 'Asahi Chohji'
- 'Aspen'
- 'Aurora's Kiss'
- 'Bishop of Llandaff'
- 'Black Jack'
- 'Canary Fubuki'
- 'Dahlstar Sunset Pink'
- 'Festivo'
- 'Fuga'
- 'Gaudy'
- 'Golden Scepter'
- 'Graceland'
- 'Hartenaas'
- 'Heat Seeker'
- 'Hillcrest Royal' - růžové květy
- 'Honey'
- 'Jitro'
- 'Kavkaz'
- 'Le Castel' - květy bílé
- 'Malířova paleta'
- 'Moonfire' - květy jednoduché, žlutočervené
- 'Myama Fubuki'
- 'Pavla'
- 'Pink Robin Hood'
- 'Red Pygmy'
- 'Roger Geselle'
- 'Sava'
- 'Snow Bound' - květy bílé
- 'Spartacus'
- 'Sweetheart'
- 'Synfonia'
- 'Topmix Rot'
- 'Twynings After Eight' - tmavě fialovočervené listy; jednoduché bílé květy s růžovoranžovým středem

- 'Yellow Hammer' - květy žluté

Jiřiny jsou rozděleny do těchto skupin:

- Sasankokvěté - 30 - 40cm; 1 řada jazykovitých květů, trubkovité květy uprostřed terče zvětšené
- Mignonky - 40 - 70cm
- Miniaturní - do 30cm
- Náhrdelníkovité - 30 - 40cm; 1 řada jazykovitých květů + 1 řada zakrnělá
- Kaktusovité - 0,8 - 1,2m; květenství plnokvěté, jazykovité květy se na okraji stáčejí dolů v celé délce, vytvářející trubičku
- Pavoukovité - květy po stočení velmi úzké
- Parožnaté - roztržené konce jazykovitých květů

- Polokaktusovité - jako kaktusovité, ale jazykovité květy se na okraji stáčejí dolů pouze v horní 1/2
- Dekorační - 0,8 - 1,2m; květenství 1/2kulaté, plnokvěté s mnoha řadami jazykovitých květů
- Pompónkovité - 1 - 1,2m; květenství plnokvěté, kulovité, jazykovité květy trubkovité
- Leknínovité - 0,7 - 1m; květenství zploštělé, plnokvěté, zpravidla 3 - 5 řad vnějších okvětních lístků
- Kulovité - jazykovité květy v kulovitém květenství, rourkovité stočené květy pouze v horní části

Potřebují plné slunce. Nemají rády přemokření. Protože nejsou mrazuvzdorné, tak se po prvních mrazech seřízneme stonek na 10cm, vyryje hlíza a schová se na příští rok v chladném místě 5 - 8°C, kde ale nesmí úplně proschnout (ale nezaléváme!). Ideální je písek nebo rašelina. Pro pěstování je důležité pravidelné hnojení.

Množí se hlízami, které se vysazují počátkem května do hloubky 10 - 15cm pro vyšší druhy, 5cm pro nízké. Lze použít také semena. Po dosažení velikosti 20 - 30cm vyštípejte výhony a zanechte pouze 3 - 4ks.

Dahlia apiculata

synonyma: *D. scapigeroides* var. *apiculata*

Dahlia atropurpurea

Dahlia australis

synonyma: *D. australis* var. *australis*, *D. scapigera* f. *australis*, *D. scapigera* f. *purpurea*, *D. scapigera* f. *serrator*, *D. scapigera* var. *australis*

Dahlia brevis

Dahlia campanulata

Dahlia cardiophylla

Dahlia coccinea (Jiřina šarlatová)

synonyma: *Bidens coccinea*, *D. bidentifolia*, *D. cervantesii*, *D. chisholmi*, *D. coccinea* var. *gentryii*, *D. coccinea* var. *palmeri*, *D. coccinea* var. *steyermarkii*, *D. coronata*, *D. crocata*, *D. crocea*

var. coccinea, D. crocea var. flava, D. frustranea, D. gentryi, D. gracilis, D. jaurezii, D. lutea, D. pinnata var. cervantesii, D. pinnata var. coccinea, D. pinnata var. gracilis, D. popenovii, Georgina cervantesii, Georgina coccinea, Georgina coccinea var. crocea, Georgina coccinea var. flava, Georgina crocata, Georgina frustranea, Georgina frustranea var. coccinea, Georgina frustranea var. crocea, Georgina frustranea var. flava

oblasti: Belize, Guatemala, Mexiko

Roste v Mexiku, Belize a Guatemale. Dorůstá výšky 1m. Květenstvím je úbor, jazykovité květy jsou červené a v terči žluté.

Dahlia congestifolia

Dahlia cordifolia

synonyma: Coreopsis cordifolia

Dahlia cuspidata

Dahlia dissecta

Dahlia excelsa

synonyma: D. arborea, D. dumicola, D. maximiliana

Dahlia foeniculifolia

Dahlia hintonii

Dahlia hjertingii

Dahlia imperialis

synonyma: D. dumicola, D. lehmannii, D. lehmannii var. leucantha, D. maximiliana, D. maxonii

oblasti: Honduras, Kolumbie, Kostarika, Mexiko, Nikaragua, Salvador

Roste od Mexika po Kolumbii v podobě polokeře. Dorůstá výšky 2 - 6 (i 9)m. Stonky se podobají bambusu, dřevnatí a mají průměr až 10cm. Listy jsou 2 - 3x zpeřené, dlouhé 0,5 - 1m, tvoří je 9 - 15 primárních lístků, konečné lístky jsou úzce vejčité, špičaté až zašpičatělé, pilovité, max. krátce řapíčkaté a báze je protáhlá až prakticky srdčitě uťatá. Květenstvím je vrcholová lata z mnoha úborů, vnější zákovní listeny jsou obvejčité až obkopinaté, tupé nebo špičaté, dlouhé 0,6 - 1,5cm, vnitřní jsou vejčité až úzce kopinaté, dlouhé 1,5 - 2,5cm, jazýčky jsou bílé až růžovofialové, občas na bázi tmavěčervené, dlouhé 3,5 - 6cm, široké 1,5 - 3,8cm, terčových květů je 128 - 172, jsou žluté, dlouhé 0,9 - 1,1cm a špičky mohou být červené. Plodem je úzce obkopinatá nažka délky 1,3 - 1,7cm.

Dahlia linearis

Dahlia macdougallii

Dahlia merckii

synonyma: D. cosmiflora, D. decaisneana, D. glabrata, D. minor, D. scapigera f. merckii

Dahlia mollis

Dahlia moorei

Dahlia neglecta

Dahlia parvibracteata

Dahlia pinnata (Jiřina zpeřená)

synonyma: Bidens variabilis, Coreopsis georgina, D. astrantiaeeflora, D. hybrida, D. nana, D. pinnata var. nana, D. pinnata var. variabilis, D. purpurea, D. purpurea var. flavescentia, D. purpurea var. lilacina, D. purpurea var. pallida, D. purpurea var. rubra, D. pusilla, D. rosea, D. royleana, D. sambucifolia, D. superflua, D. variabilis, Georgia superflua, Georgia superflua var. flavescentia, Georgia superflua var. lilacina, Georgia superflua var. pallida, Georgia superflua var. purpurea, Georgia superflua var. rubra, Georgia variabilis, Georgina astrantiaeeflora, Georgina purpurea, Georgina rosea, Georgina variabilis

oblasti: Mississippi, S Mexiko, Severní Karolína, Střední Mexiko

Pochází z Mexika. Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky (0,25 -) 0,5 - 1,5 (i 2)m. Pod zemí vytváří hlízu. Listy jsou vstřícné, 1 - 2x zpeřené, lístky eliptické, zubaté, horní listy jsou i jednoduché a zubaté. Květenstvím je úbor na dlouhé stopce, zákrov je 2řadý, jazykovité květy jsou samičí nebo sterilní, světle růžovofialové, v terči žluté, trubkovité, oboupohlavné a u plnokvětých kultivarů nevyvinuté.

Dahlia pteropoda

Dahlia purpusii

Dahlia rudis

Dahlia rupicola

Dahlia scapigera

synonyma: *D. scapigera* f. *typica*, *D. scapigera* var. *typica*, *Georgina scapigera*

Dahlia scapigeroides

synonyma: *D. scapigeroides* var. *typica*

Dahlia sherffii

Dahlia sorensenii

Dahlia spectabilis

Dahlia tenuicaulis

Dahlia tenuifolia

Dahlia tenuis

Dahlia tubulata

Dahlia variabilis (Jiřína proměnlivá)

Dorůstá výšky 30 - 150cm. Kvete snad neomezeným množstvím barev.

Vyhovuje ji plné slunce, vlhká lehká (ne přemokřená) a propustná půda s dostatkem živin.

Dahlia x hortensis

Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Ellen Huston'

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/domains/databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=3590>

<http://jiho.ceskestavby.cz/rostliny/jirinka-dahlia/>

<http://kvetiny.atlasrostlin.cz/jirinka-promenliva>

<http://www.garten.cz/a/cz/2089-dahlia-jirinka/>

<http://www.profizahrada.cz/a/cz/461-jirinky-dahlia/>

<https://www.rostliny.net/>